

Redescoperirea lui Corneliu Popel

LIVIU ANTONESEI

În numărul trecut, o notă redactională despre manifestările legate de lansarea stagiunii de toamnă a Galeriilor Eleusis amintea faptul că, în acea împrejurare, fusese lansată și ediția bibliofilă a volumului *Boema de fier*. „Și cel fără de prihană“ de Corneliu Popel, o extraordinară voce lirică a generației '80, de nuanță metafizic-spiritualistă, dispărută înainte de vreme. Cred că această superbă apariție editorială – selecția textelor de Ioan Es. Pop, îngrijirea ediției de Emil Stratan, cu grafică originală de Valer Sasu, cu splendide coperti de lemn –, pe care o datorăm Editurii Eleusis, este un foarte bun prilej să ne amintim de poetul Corneliu Popel. „Uitarea“ acestuia este cu atât mai ciudată cu cât, la cei douăzeci și opt de ani pe care-i avea la trecerea într-o lume mai bună, Corneliu Popel era deja un scriitor consacrat, cu o prezență auctorială puternică și originală, chiar dacă omul ce purta poetul, se refugiase, la absolvirea facultății, într-un fel de navetă didactică pe drumuri de țară, undeva în județul Iași. Navetă ce s-a dovedit a fi „esențială“, de vreme ce lirismul său a devenit parcă și mai esențializat, mai emblematic și oracular.

Corneliu Popel începe să publice în presa culturală la 15 ani, în anii mici liberalizări a regimului comunist, este inclus, la nici 18 ani, în masiva *Antologie a poetilor ieșeni* din 1968 și debutează cu *Frații mei blînzi* în 1974, volum excelent primit de critica literară, care saluta un poet interesant și promițător. Promisiunea avea să fie confirmată trei ani mai târziu de volumul

Aurea Saecula, de asemenea foarte bine primit. Îmi amintesc, de pildă, paginile dedicate poetului în revistele studentești ieșene *Dialog* (fosta *Alma Mater*, la care poetul fusese redactor în studentie) și *Opinia studentească*. Ca mai june confrate, m-am simțit foarte onorat când l-am cunoscut și ori de câte ori – prea rare prilejuri – am avut ocazia să schimbăm în fugă câteva vorbe. Cel mai adesea despre poezie, de bună seamă, în legătură cu sensul căreia ne întâlneam în cele mai multe privințe. La un an după moartea poetului, în 1979, avea să apară primul volum postum, pe care autorul apucase, totuși, să-l îngrijească, *Elogiul înțelepciunii*, prin nimic inferior celorlalte, dacă nu cumva chiar superior acestora – deși e foarte greu să faci asemenea ierarhizări în cazul unui autor care-și găsise propria voce afit de timpuriu. Trei volume excepționale în cinci ani sînt suficiente pentru a impune un autor. În condiții normale. Se pare că nu a avut și nu am avut parte de condiții normale de vreme ce, aproape brusc, un asemenea autor a intrat aproape în uitare, rămînînd mai mult în memoria prietenilor și a colegilor de generație decît în cea a istoriei literare. Desigur, dispariția sa prematură, atenția pe care a atras-o asupra sa valul de la 1980, cu o poezie afit de diferită de cea lui Popel, pot explica în oarecare măsură uitarea, dar n-o justifică prin nimic. În fond, în cuprinsul artelor, noul nu se substituie vechiului, ci doar se adaugă, oricît de „revoluționar“ s-ar manifesta. În fond, apariția lui Mircea Cărtărescu nu anulează existența unor Virgil Mazilescu sau Daniel Turcea. În mod firesc, nici apariția unor Danilov și Lucian Vasiliu, ca să dau doar două

nume importante din generația mea, de la Iași, nu sînt menite să-i pună în umbră pe un Mihai Ursachi sau Corneliu Popel. Și încă primul a avut măcar șansa unei vieti ceva mai lungi și a unor prieteni mai fideli.

Volumul recent apărut la Galeriile Eleusis, o selecție realizată de poetul cu formulă înrudită Ioan Es. Pop din manuscrisele puse cu amabilitate la dispoziție de doamna Rodica Popel, soția poetului, este întrutotul consubstanțial corpusului liric deja tipărit. Un volum care confirmă originalitatea și pregnanța vocii lirice pe care a lansat-o Corneliu Popel în poezia ultimei jumătăți de veac. Aceeași simplitate aparentă, asumată cu autentică umilitate, pentru a vorbi, cum nu se poate mai profund, despre lucrurile cu adevărat esențiale: „Glasul frumos/ al tău prin ziduri/ cum sună înecat de boală/ în veșnica mea amintire“, cum declară versurile parcă premonitorii din poemul care deschide culegerea de față. Sau ca în acest scurt, emblematic, *Epitaf*: „Mi-am zburat, se pare, ieri, creierul, știi?/ cu mutra mea de sinucigaș urît/ nu mai făcusem nici două parale,/ acuma stau în inimă-și-afit“. Aș mai cita și *Amorul călăului*, pentru impecabila prozodie, o altă calitate a poeziei lui Popel, de care autorul n-a abuzat, totuși, pentru că nu îl interesau exercițiile de virtuozitate decît atunci cînd nu lezau autenticitatea: „Mustrări de conștiință, rămășițe/ pe caldarîm și-n crîșmele murdare/ lovind cu capul în destin/ așa îmi vine o vreme de spînzurătoare// voi trubaduri cîntați amorul/ acestei patimi mari de cavaler/ cu gravitatea cînd se înconjoară/ hamalul meu de gheturi și de cer// o glasu-acela spînzurînd prea trist/ iubind un minstru în canale/

plebeu fugar într-un sicriu/ așteptînd noaptea sunetelor triumfale“.

Cred că puținele versuri citate confirmă autenticitatea și valoarea lui Corneliu Popel. Din păcate, ediția de față, bibliofilă și scumpă fiind, nu este decît la îndemîna unui număr foarte mic de cititori. Nu pot decît să sper că fie editura Eleusis, fie o altă editură se va gîndi și la o ediție obișnuită a volumului și, în viitor, cu puțin noroc, și la o ediție de opere complete. Corneliu Popel este un poet prea bun pentru a-l condamna la uitare.

